

”

En masse unge fotografer kommer ind i faget med store ambitioner og en masse kreative ideer. De giver sig selv fuldt ud til at begynde med, men går ofte død på alle de rutineopgaver, der følger med.

”

Mange gange er det de største kunstnere, der opfører sig mindst ukunstlet.

Nogle gange under arbejdet mødte Viggo Rivad kunstnere på sin egen alder, som han fra starten var på bølgelængde med. -Vi havde haft de samme oplevelser, fattig barndom, ingen eller kun lidt uddannelse, tidligt ud at arbejde med alt muligt for at tjene penge. Krig, besættelse, eftertid, kamp for at få lov til at udfolde sig med kunstneriske ambitioner. Fiaskoer, anerkendelser, succeser og forklaring.

At have råd til at sige nej

Udstilling. Viggo Rivad har været på besøg hos 100 danske billedkunstnere for at skildre dem med sit kamera. Nummer 101 er ham selv - og så frabeder han sig at blive kaldt kunstner.

Tekst: H.C. Davidsen
Foto: Lars Salomonsen

FLENSBORG. Lad være med at tegne Muhammed. Og lad være med at sige til en kunstner, at det ikke er kunst, hvad han/hun laver.

Selv en amatørmler sender

pressemeddelelser til avisredaktionerne og titulerer sig som kunstner efter et par separatudstillinger på plejehjemmet.

Men fotografen Viggo Rivad beder dog noget så inderligt om, at vi ikke kalder ham for kunstner. Han går rundt på Dansk Centralbibliotek og beundrer op-hængningen af sine 101 kunstnerportrætter.

- Jeg er fotograf og ikke kunstner. En kunstner skaber noget ud af ingenting. Jeg skaber noget ud af noget, der er i forvejen der. Om jeg så gør det godt, det kan man altid diskutere, siger Viggo Rivad, der heller aldrig har villet leve af sine fotos. Så han fortsatte det meste af sin tilværelse med at køre taxa i Københavns gader - men blev samtidig sat på finansloven af, tjah, Statens Kunstfond.

En lille smule modsiger han også sig selv. Den aktuelle særudstilling hedder »101 danske billedkunstnere«, og nummer 101 er såmænd bagmanden selv.

- Det er ligesom, når supermarkederne sælger en vare til 999 kroner. 101 lyder bedre end

100. Og så har jeg selvfølgelig taget fire fotografer med blandt billedkunstnerne - fire fotografer, der er med på finansloven. Vi fotografer er altid blevet behandlet som sådan en lille paria, der er kommet med på afbud. Derfor skylder jeg at give mit fag en plads, siger Viggo Rivad.

Afslag på Politiken

De 101 danske kunstnere (som han altså så alligevel ikke betragter sig selv som en del af) er fotograferet i deres atelier, i deres hjem eller på deres arbejdsplads. Blandt kunstnerne er Carl Henning Pedersen, Poul Anker Bech, Arne Haugen Sørensen, Trondur Patursson, Ib Braase, Frans Kannik, Michael Kvium og Wilhelm Freddie.

- Der er sikkert en kunstner, der vil spørge: Hvorfor er den og den med, men ikke jeg? Men det er jo ligesom, hvis et skib synker. Der er sgu' kun plads til et bestemt antal i redningsbådene, og det er tit et tilfælde, hvem der kommer med i båden, siger Viggo Rivad.

Tilfældet råder til en vis grad.

Som det også har gjort i Viggo Rivads liv. Han er født i 1922 på Nørrebro som den yngste af en flok på fem. Moderen var alene,, så det var trange kår, og alle måtte hjælpe til. Som ung var Viggo Rivad vild med at tegne, men det blev aldrig til noget med kunstakademiet.

I stedet blev det fotografiet, og han var meget tæt på at få en plads på Politiken - selv om han hverken var udlært eller medlem af Pressefotograf forbundet. Det var der dog i sidste øjeblik en faglig bevidst fotochef, der fik sat en stopper for. Og det var måske også meget godt, mener Viggo Rivad.

- En masse unge fotografer kommer ind i faget med store ambitioner og en masse kreative ideer. De giver sig selv fuldt ud til at begynde med, men går ofte død på alle de rutineopgaver, der følger med. Der gad jeg ikke se mig selv. Derfor har jeg altid gerne villet være økonomisk uafhængig af mit fotografi. Jeg har aldrig sagt ja til en opgave, der ikke interesserede mig, siger hverdagsfotografiets veteran.

For ikke at gå på kompromis med det kunstneriske har han kørt taxa. For en halv snes år siden stod han stadig opført som »droskevognmand« i telefonbogen.

Respekt nødvendig

Arbejdet med at fotografere de 101 danske billedkunstnere har været møjsommeligt. Aftaler skulle i hus, nogle af kunstnerne opførte sig som krukker, og Viggo Rivad måtte til både Færøerne, Spanien og Nordjylland for at fange kunstnere i deres miljø.

Men fotografen er blevet meget klogere på malerne, og respekten for deres arbejde er steget betydeligt.

- Jeg har haft mange rigtig gode samtaler med kunstnerne, og når alt kommer til alt, er jeg nok den, der har haft mest ud af dem. Tidligere virkede meget maleri lidt tilfældigt på mig, men det kan jeg nu bagefter kunstnermøderne se, at det ikke er. Samtidig har mange kunstnere en meget stor grad af selvkritik, også fordi de gerne selv vil have en respekt for det, de laver. Det, synes jeg,

Portrætterne af de danske kunstnere er taget på fersk gerning lige midt i akten. Der er malerpletter og stenhuggerstøv, blæk og gips og atelierer af meget forskellig art. Og så er der kontakt og gensidig respekt mellem fotografen og de fotograferede - noget, som det af og til krævede flere dages hårdt arbejde at etablere.

- Frans Kannik laver sådan lidt halvpornografisk kunst, og han ville gerne have, at jeg skulle fotografere kvinden med skrævende ben. Det sagde jeg nej til. Hun skulle ikke tage al opmærksomheden fra ham, siger Viggo Rivad om billedet bag ham

er meget vigtigt: At vi selv respekterer det, vi laver, siger Viggo Rivad.

Tynd mave

En af de kunstnere, der gjorde et stort indtryk, var afdøde Wilhelm Freddie.

- Mange gange er det de største kunstnere, der opfører sig mindst ukunstlet. Det tog mig kun en halv time at fotografere ham. Derefter var jeg hos ham i flere timer, og den fik så hatten passede. Et af temaerne var, hvad vi gjorde, når vi var i udlandet og havde tynd mave. Wilhelms opskrift var opi-um og en veltilrettelagt rute tæt på ordentlige toiletter, husker Viggo Rivad.

Carl Henning Pedersen brillerede ved at komme flere timer for sent til aftalen, og da han endelig dukkede op, fik Viggo Rivad besked om at fordufte. »De tager a-raen af mine billeder, hvis De fotograferer«, lød det fra Carl Henning Pedersen.

- Underligt at opføre sig på den måde. Han kommer da selv fra små kår, ligesom jeg gør. Jeg knipsede ham to gang, og så gik jeg

min vej. Da han så billederne i den kunstbog, de var beregnet til, spurgte han, om ikke han kunne få nogle kopier. Han ville nemlig gerne bruge dem, ler Viggo Rivad.

Billedhuggeren Robert Jacobsen tilbragte han en hel uge med i en stor hal i Jægersborg, hvor »Store Robert« var i gang med at male over 100 glasplader.

- De første par dage sagde han stort set ikke noget til mig. Senere sagde han til mig, at vi jo lige først skulle se hinanden an. Da han fandt ud af, at jeg gik meget højt op i mit arbejde, blev jeg accepteret. Da sagde han, at han havde fået respekt for mig, og han opførte sig ligetil og meget ukompliceret, husker Rivad.

Ros til ophængningen

Han roser i øvrigt ophængningen på Dansk Centralbibliotek i Flensborg - som han ikke selv har stået for. Lokalerne er lyse og venlige, og flere af Rivads fotos er kopieret over på fotostater, der bryder med udstillingens fotografier. Billederne er tilmed uden spejlende glas, fordi de er monteret med dobbeltklæbende tape på

pap. Ophængningen har Slesvigs Danske Kunstforening stået for.

En lille krølle er, at kunstneren Ib Braase er kommet op at hænge lige ved siden af døren ud til centralbibliotekets indergård. Ude i gården står det værk af Ib Braase, der for snart 17 år siden skabte et vældigt furor i den sydslesvigiske kunstdebat.

Ud over kunstnerfotografierne vises billeder fra Viggo Rivads rejser til blandt andet Egypten og Tyrkiet.

Og som udgangsreplik når Viggo Rivad at få følgende statement:

- Jeg har helt og aldeles intet imod opstillede fotos. Når jeg siger det, spørger folk mig: Hvordan kan du dog sige det, Viggo? Mit var er, at der er ligesom film, der også er opstillede levende billeder. Hvorfor må jeg ikke iscenesætte noget for at udtrykke det, jeg gerne vil udtrykke?

Udstilling på Dansk Centralbibliotek i Flensborg: Viggo Rivad - 101 danske billedkunstnere. Varer til den 4. marts. Arrangør: Sydslesvigs danske Kunstforening.

Det går nedad med økonomien

Generalforsamling.

Sydslesvigs Danske Kunstforening trækker masser af gæster til udstillingerne. Men der er ikke penge nok til at holde aktivitetsniveauet.

FLENSBORG. Enten skal der flere penge i kassen - eller skal der skrues ned for aktiviteterne i Sydslesvigs Danske Kunstforening.

Sådan lød meldingen fra foreningens formand på generalforsamlingen på Dansk Centralbibliotek. Den blev holdt kort før åbningen af den ny særudstilling med Viggo Rivads fotos.

- Hjørnestenen i økonomien er først og fremmest det årlige tilskud fra Sydslesvigsk Forening, men også medlemskontingent og provision ved salg af kunstværker skaffer os indtægter. De store udgiftsposter er stadig transportudgifter og omkostninger til tryksager, sagde formand Hans Jessen.

Det går nedad for foreningen rent økonomisk. En almindelig udstilling koster i gennemsnit 3000 kroner. Indtægterne er på cirka 6000 euro om året, mens foreningens mål er at kunne præsentere tre-fire udstillinger på årsbasis.

Klar stigning

Sydslesvigs Danske Kunstforening viser netop nu årets første udstilling med Viggo Rivads fotos af »101 danske billedkunstnere«. Årsmødeudstillingen i juni bliver med tre unge færøske kunstnere, som foreningen har fået anbefalet af

den anerkendte færøske maler Zacharias Heinesen. Til november præsenterer kunstforeningen fire kendte jyske kunstnere, Eric Winkler, Jørn Særker Sørensen, Leif Kath og

Jesper Rasmussen.

Mens det halter med økonomien, har kunstforeningen haft en klar fremgang i antallet af besøgende. I 2005 trak de fire udstillinger 2973 besøgende, det vil sige et gennemsnit på 743 per udstilling. Det er helt gratis at besøge foreningens udstillinger.

- Det kan vi kun være tilfredse med. Det er en klar stigning i forhold til sidste år, da det gennemsnitlige besøgstal på 662 per udstilling. Den betydelige interesse for vore udstillinger viser, at arbejdet kan betale sig, sagde Hans Jessen på generalforsamlingen.

En af de udstillinger, der i 2005 virkelig trak folk af huse, var Günter Grass' litografier med motiver til H.C. Andersens eventyr. Desuden viste foreningen sidste år en retrospektiv udstilling med værker af den afdøde Flensborg-maler Holger Hattesen, en keramikudstilling med Peder Rasmussen fra Haslev og en samarbejdsudstilling med blandt andet Nordisk Informationskontor i Flensborg, der viste Thor Gislason og Jónína Guðnadóttir.

Sydslesvigs Danske Kunstforening har 240 medlemmer.

Hans Chr. Davidsen